

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
16.Bf.185/2019/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság, Budapesten 2019. év november hó 7. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A gondatlanságból elkövetett testi sértés vétsége miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 14.B.392/2019/4. számú ítéletét megváltoztatja.

A szabadságvesztés tartamát 1 (egy) évre, míg a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti, és a pártfogó felügyelet elrendelését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az eljárás során lefoglalt DVD-lemezt jelenleg a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala Bj.1129/2019. tételszám alatt kezeli, melyet a lefoglalás megszüntetése után az iratoknál kell kezelni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s:

A vádlottat a Fővárosi Törvényszék 2019. év május hó 15. napján kihirdetett 14.B.392/2019/4. számú ítéletével bűnösnek mondta ki gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1) bekezdés és (9) bekezdés c) pont]. Ezért őt 2 év szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette, végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg. Rendelkezett továbbá, a szabadságvesztés „esetleges végrehajtása esetén” a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az eljárás során lefoglalt bűnrel lefoglalásának a megszüntetéséről és további kezeléséről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség vádlott általi viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a vádlott és védője jelentett be fellebbezést a szabadságvesztés mértékének és a felfüggesztés próbaideje tartamának csökkentése, valamint a pártfogó felügyelet mellőzése érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.490/2019/2. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

Rögzítette, hogy a fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásának a feltételei fennállnak [Be. 598. § (2) bekezdés].

Nyilatkozott, hogy nyilvános ülés, illetve tárgyalás kitűzését nem kéri.

Álláspontja szerint a vádlott beismert nyilatkozatának előkészítő ülésen történt elfogadásának a törvényi feltételei fennálltak. A fellebbezések tartalma miatt az ügy korlátozott másodfokú felülbírálatának van helye, a felülbírálatot a fellebbezéssel sérelmezett rész tekintetében kell elvégezni [Be. 583. § (3), a) pont 590. § (3) bekezdés].

A tényállásban írt cselekmény jogi minősítése törvényes.

A védelmi fellebbezésekre reflektálva kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során a súlyosító és enyhítő körülményeket számba vette, a kiszabott büntetés alkalmas a büntetési célok elérésére és a büntetéskiszabási elvek érvényesítésére, ezért a büntetés enyhítésére a pártfogó felügyelet alkalmazásának a mellőzésére nem lát okot.

Az elsőfokú ítélet további rendelkezései is megfelelnek a jogszabályoknak.

Összegzően a Fővárosi Ítéltábla ítéletének helybenhagyását indítványozta. [Be. 605. §].

A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában jogorvoslati nyilatkozatát fenntartotta.

Felsorolta és részletezte mindazokat a körülményeket, amelyeket megítélése szerint a vádlott javára enyhítő körülményként kell számba venni. A bűnösségét beismerő vallomását és a tárgyalás jogáról való lemondását, amelyek elősegítették a büntetőeljárás gyorsabb lefolytatását, a cselekmény gondatlan elkövetését, a vádlott büntetlen előéletét, őszinte megbánását és hogy két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

Kiemelte, hogy a vádlott terhére súlyosító körülmény nem volt megállapítható.

A pártfogó felügyelet elrendelését szükségtelennek értékelte.

Annak a meggyőződésének is hangot adott, hogy a vádlott az esetből levonta a megfelelő következtetéseket, kapcsolata a sértettel elmélyült, mindkét gyermekével szemben felelősségteljes magatartást tanúsít. Az egyszeri gondatlan magatartás nem alapozza meg az intézkedés alkalmazásának a szükségességét. Közölte azt is, hogy a pártfogó felügyelővel való rendszeres kapcsolattartás a vádlottra indokolatlanul nagy terhet ró a kapcsolattartás távolsága és rendszeressége miatt.

Összegzően azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, mérsékelje a szabadságvesztés és a végrehajtás felfüggesztésének a próbaidejét, mellőzze a pártfogó felügyelet elrendelését. A másodfokú bíróság a Be. 598. § (2) bekezdése alapján a fellebbezéseket tanácsülében bírálta el.

A vádlott és a védő fellebbezése joghatályos.

A védelmi fellebbezések alaposak.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, és az azt megelőző bírósági eljárást - két eljárási körülmény folytán - korlátozott körben bírálta felül.

A felülbírálat terjedelmét az határozta meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a vádlott beismerő nyilatkozatának az előkészítő ülésen történő elfogadásán alapult, illetve, hogy a fellebbezések kizárólag a kiszabott büntetés mértékét, illetve intézkedés alkalmazását sérelmezték [Be. 504. §, 590. § (3), Be. 580. § (2), Be. 583. § (3) bekezdés a/ pont].

A másodfokú bíróság az eljárási szabályok betartása tekintetében - korlátozott körben - azt vizsgálta, hogy nem áll-e fenn olyan törvényben meghatározott körülmény, amely szükségszerűen vezetne az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez, akár az eljárás megszüntetésének szükségessége, akár olyan perrendi szabályok megsértése miatt, melyek az eljárás megismétlését teszik szükségessé [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont, 607. § (1) bekezdés, 567. § (1) bekezdés, 608. § (1) bekezdés].

Az eljárási szabályok érvényesülése körében vizsgálta továbbá azt is, hogy fennálltak-e a vádlotti beismerő nyilatkozat elfogadásának a törvényi feltételei, figyelembe véve azt, hogy az esetleges hiányosság csak abban az esetben vezethet az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséhez, ha az, a másodfokú eljárásban nem orvosolható és lényeges hatással volt a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetve a büntetés kiszabására [Be. 504. § (2) bekezdés, 609. § (1) bekezdés (2) bekezdés e) pont].

A másodfokú bíróság vizsgálta a tényállás vádban írtaknak megfelelő rögzítését, a bűnösség megállapítását és a cselekmény minősítését azzal, hogy az elsőfokú ítéletnek a bűnösség megállapítására, a váddal egyező tényállásra, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítésre vonatkozó rendelkezéseit csak akkor változtathatja meg, ha a terhelt felmentésének vagy az eljárás

megszüntetésének van helye [Be. 590. § (5) bekezdés b) pont, 606. § (3) bekezdés].

A másodfokú felülbírálat a sérelmezett rendelkezés, vagyis a kiszabott büntetés és az alkalmazott intézkedés tekintetében teljeskörű volt [Be. 590. § (3), (5) bekezdés d) pont].

Az elsőfokú bíróság a vizsgált eljárási szabályokat megtartotta.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az eljárás megszüntetését vagy új eljárás szükségességét megalapozó szabálysértés nem történt.

A bűnösséget beismerő vádlotti nyilatkozat elfogadásának a feltételei fennálltak. A vádlott a beismerő nyilatkozatának természetét, e nyilatkozat jóváhagyásának következményeit megértette; a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt ésszerű kétely nem mutatkozott; a bűnösséget beismerő nyilatkozat egyértelmű volt, és azt az eljárás ügyiratai alátámasztották [Be. 504. § (2) bekezdés a)-c) pont].

A törvényszék a cselekmény történeti tényállását a vádirati tényállással egyezően rögzítette [Be. 500. § (2) bekezdés b) pont]. A kijavítás körébe tartozó, annak igényét felvető tényrögzítés nem történt [Be. 453. § (1), (6) bekezdés]. Az ezen kívül eső körű személyi adatok megfelelnek az iratok tartalmának.

A rögzített tényállás alapján okszerű volt a vádlott bűnösségének a megállapítása, és törvényes a bűncselekmény minősítése is.

A sértett keringés- és légzésleállása miatt életveszélyes állapotba került.

Halála az időben érkezett szakszerű beavatkozás eredményeként maradt el, vagyis a halál bekövetkezésének a reális lehetősége fennállt.

A keringés és légzésleállás oka az volt, hogy az életkoránál és aktuális személyiségjegyei miatt a veszélyhelyzet reális felmérésére nem képes sértett, a légzőszerveinél magasabb vízbe került, a vízben alámerült, amelyből biztonságos úszástudás hiányában nem volt képes magát kimenteni, ezért légzőnyílásait a víz több percig elzárta.

E helyzet azért alakult ki, mert a sértett környezetében nem volt olyan személy, aki a közvetlen felügyeletét megfelelően ellátta volna, a sértett mélyvízbe jutását, alámerülését megakadályozta volna, a vízből a tartós oxigénhiányos állapot kialakulása előtt kimentette volna.

Az adott helyzetben a sértett felügyeletének az ellátására, a sértett gondozásában részt vevő édesanyja, a vádlott volt köteles.

Kötelezettségének tartalmi elemeit a gondos szülővel szembeni általános társadalmi elvárás alakította. „Az általános gondossági kötelesség keretein belül ezek szerint mindenképpen első helyen szerepel, hogy egy szülőnek gyermekei környezetében olyan körülményeket kell teremtenie és biztosítania, amely a lehetőségekhez és az adottságokhoz képest a veszélyforrásokat kizárja, vagy legalábbis a minimumra szűkíti” (BH2000. 236.).

Az élményfürdők, uszodák, strandok, természetes vizek - különösen a biztonságosan úszni nem tudó - gyermekek számára fokozott veszélyt jelentő közegek, ahol szükséges a fokozott felügyeletük biztosítása.

E kötelezettségének teljesítését a vádlott elmulasztotta azzal, hogy a sértettet a veszélyforrásokat magában rejtő élményfürdői környezetben nem kísérte folyamatosan figyelemmel, nem tartózkodott az azonnali beavatkozás lehetőségét biztosító közelségben, 8 éves gyermekének értékítéletére, a szülői utasítás betartására bízta a veszélyhelyzetek elkerülését.

Helyesen utalt rá az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott mulasztásában ezzel összefüggésben az eredmény és az ahhoz vezető okfolyamat előrelátásában gondatlan volt [Btk. 8. §] (elsőfokú ítélet 3. oldal 6. bekezdés).

E megállapítást a másodfokú bíróság - mint a büntetéskiszabás szempontjából jelentőséggel bíró körülményt - annyiban egészíti ki, hogy a vádlott gondatlan magatartása, e bűnösségi forma enyhébb alakzatának, a hanyag gondatlanságnak (negligencia) a körébe tartozik. A vádlott cselekménye lehetséges következményeit azért nem látta előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körütekintést elmulasztotta.

A bűncselekmény megnevezése pontos, megfelel a jogszabályi előírásoknak és a joggyakorlati iránymutatásoknak [Be. 561. § (2) bekezdés c) pont], (61. Büntető Kollégiumi vélemény).

A törvényszék a büntetéskiszabás körében figyelembe vett körülményeket csaknem teljes körűen számba vette, a felsorolt tényezőket jellegüknek megfelelően értékelte.

A számba vett enyhítő körülmények azonban az 56. Büntető Kollégiumi vélemény (BKv.) alapján kiegészítésre szorulnak a következők szerint. További enyhítő körülmény, hogy:

a vádlottat a gondatlanság enyhébb megítélésű formája terheli (BKv. II. 10. pont),

a sértett - a gyermekmedencében való tartózkodásra vonatkozó szülői utasítás meg nem tartása által - objektíven közrehatott az okfolyamat megindulásában (BKv. III. 4. pont), és

a cselekmény óta hosszabb idő telt el (BKv. III. 10. pont).

A védői beadványban írtakkal szemben a másodfokú bíróság nem tulajdonított enyhítő jelentőséget annak, hogy a vádlott lemondott a tárgyalás jogáról és ezzel elősegítette a büntetőeljárás gyorsabb lefolytatását. Az eljárás egyszerűsítése, így az eljárás időtartamának rövidítése a terheltnek is érdekében áll. Az előkészítő ülésen történő bűnösség-beismerésnek és a tárgyalás jogáról való lemondásnak eljárásjogi konzekvenciái vannak, a büntetéskiszabás az anyagi jogi kérdések körébe tartozik, amelyet a Be. 565. § (2) bekezdésre (az ügyészség mértékes indítvány) már eleve keretek közé szorít. A bűnösség beismerése - melyet az elsőfokú bíróság is enyhítő körülményként értékelt - a büntetéskiszabás szempontjai szerint irányadó körülményként értékelendő (BKv. II.11. pont).

A vádlott által megvalósított bűncselekményt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti a büntetőtörvény.

Okszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlottal szemben szabadságvesztés kiszabása szükséges, és helyesen ismerte fel azt is, hogy a büntetési célok e büntetés végrehajtásának a próbaidőre történő felfüggesztésével is elérhetők.

Az elsőfokú bíróság azonban a vádlott javára szóló enyhítő körülményeket nem teljes körűen vette számba.

Ugyancsak indokolatlanul tartotta szem előtt azt a körülményt, hogy a sértett halála, mint súlyosabb eredmény „a vádlotton kívül eső okból nem következett be” (elsőfokú ítélet 4. oldal. 3. bekezdés), ez ugyanis nem egyeztethető össze sem az „életveszély”, sem a „hanyag gondatlanság” büntetőjogi fogalmával. Az életveszély maga a halálos eredmény bekövetkezésének a reális lehetősége, ahol szükséges, hogy a halálhoz vezető okfolyamat, külső tényező hatására szakadjon meg, a folyamat megszakítója pedig nem lehetett a vádlott, mert hanyag gondatlansága miatt nem látta előre az ilyen eredményhez vezető okfolyamat lehetőségét, így beavatkozásra sem volt módja.

A fenti körülmények miatt a törvényszék mind a szabadságvesztés tartamát, mind a büntetés végrehajtása felfüggesztésének a próbaidejét eltúlzott mértékben állapította meg.

Az ítélet tábla az enyhítő körülmények kizárólagossága, nagyobb száma és jellege alapján elégségesnek értékelte a törvényi minimum szerinti, egy év szabadságvesztés kiszabását és a felfüggesztés próbaidejének az ehhez közelítő, két évben történő meghatározását.

Az másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a pártfogó felügyelet elrendelésének a szükségességéről.

A törvényszék az intézkedés alkalmazását a „vádolt személyére” és a cselekménynek a „gyermeke sérelmére” történt elkövetére tekintettel látta szükségesnek (elsőfokú ítélet 4. oldal 5. bekezdés).

A szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése esetén a pártfogó felügyelet elrendelése nem kötelező [Btk. 69. § (1) bekezdés e) pont]. A pártfogó felügyeletet akkor kell elrendelni, ha az a büntetési célokat szolgálja [Btk. 79. §]. Az alkalmazandóság mérlegelése során vizsgálni kell, hogy az ügyben megállapított konkrét tények indokolják-e az adott szankció alkalmazásával elérhető speciális célok érvényesülését.

„A pártfogó felügyelet az elkövetők ellenőrzését és társadalmi integrálását egyaránt szolgáló intézkedés. A pártfogó felügyelet kettős természetű: a speciálprevenciót egyrészt a bűnelkövető ellenőrzésével, felügyeletével, másrészt a pártfogolt segítségével és támogatásával szolgálja. (...) főként a közösségben végrehajtott büntetések hatékonyságának biztosítása és ezzel a bűnismétlés veszélyének csökkentése” által (elektronikus kommentár a Btk. 69. §-hoz).

Jelen esetben a vádlott egyszeri, eseti, hanyag gondatlan, mulasztásban megnyilvánuló magatartása révén valósult meg a bűncselekmény, a vádlott büntetlen előéletű, a megállapított tények alapján nála bűnismétlés veszélye nem áll fenn, ezért annak a csökkentése sem szükséges. A vádlottról nem készült pszichológus szakértői vélemény és nem került megállapításra olyan tény, amely arra engedne következtetni, hogy tartós jellemhibában vagy a gyermekgondozással kapcsolatos készség deficitben szenvedne, és ellenőrzésével, felügyeletével kellene növelni a szülői felelősségvállalásának a mértékét. A vádlott édesanyja sem a vádlott személyében rejlő ok, hanem objektív körülmény, a vádlott tartós külföldi munkavállalása miatt volt a sértett törvényes képviselője.

E körülmények miatt a pártfogó felügyelet általános szabályainak a betartatása nem szolgálna speciális preventív célokat és külön magatartási szabályok előírása sem indokolt.

Ezért a másodfokú bíróság mellőzte a pártfogó felügyelt elrendelésére vonatkozó rendelkezést.

A védelmi fellebbezések a fentiek miatt eredményre vezettek.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fent írtak szerint tanácsulésen eljárva, megváltoztatta [Be. 598. § (2) bekezdés, 606. § (1) bekezdés].

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, azok helybenhagyása indokolt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján.

Kisebbségi korrekciót igényelt az elsőfokú határozat bűnjeleket érintő rendelkezése a bűnjelek kezelési helye és nyilvántartási száma vonatkozásában, illetve a bűnjelek további sorsa tekintetében az elsőfokú ítélet rendelkező részében kisebb leírási hiba is történt. E rendelkezést az ítélet tábla a jelzett körben pontosította.

Budapest, 2019. év november hó 7. napján

Dr. Ujvári Ákos s.k.
a tanács elnöke

Dr. Fülöp Ágnes Katalin s.k.
előadó bíró

Dr. Lőrinczy Attila István s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 14.B.392/2019/4. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 16.Bf.185/2019/7. számú határozata folytán 2019. év november hó 7. napján jogerőssé vált.

Budapest, 2019. év november hó 7. napján

Dr. Ujvári Ákos s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő